

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИЗОВАНИХ ТЕРМІНІВ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ

Загальновідомо, що у фінансовій сфері використовується величезна кількість термінів. Звичайно, переважна більшість фінансових термінів вживаються у своєму прямому значенні, однак частина з них є виразами-метафорами. Метафоричні назви особливо часто використовуються для позначення складних фінансових понять. Різні суспільства можуть оперувати різними метафорами, оскільки різні соціальні, культурні, лінгвістичні і політичні середовища спонукають людей сприймати реальність певним особливим чином. Деякі вчені-лінгвісти вважають, що наша мова визначає те, як ми говоримо і якими поняттями реальності оперуємо.

Мета цього дослідження – проаналізувати фінансові терміни англійської мови, що є метафоризованими та з'ясувати засоби метафоризації термінів сфери фінансів, а також способи перекладу таких термінів українською мовою.

Як нам відомо, метафора – художній засіб, що полягає в переносному вживанні слова або виразу на основі аналогії, схожості або порівняння [3]. Способом метафоризації були утворені наступні фінансові терміни: *an invisible hand* – невидима ринкова сила, яка допомагає попиту та пропозиції на ринку досягти рівноваги автоматично; *clean price* – ціна цінного паперу без урахування відсотків; *dirty price* – ціна цінного паперу з урахуванням відсотків; *dirty fees* – вартість, де не враховані додаткові витрати; *dear money* – кошти, які важко позичити з причини високих кредитних відсотків; *decision trees* – це структурна модель у формі дерева, де кожна гілка репрезентує альтернативний курс дій або рішення; *windmill* – програмне забезпечення, що можна використовувати з різних

браузерів, щоб тестувати веб-додатки; *naked call* – це ситуація, де інвестор має можливість здобути високий прибуток без прямого продажу цінного паперу; *Chinese wall* – віртуальна перешкода всередині організації, що створена з метою перешкодження обміну інформацією всередині організації між відділами; *hot money*- кошти, що контролюються інвесторами, які активно шукають швидких прибутків; *boutique* – невелика фінансова фірма, що надає спеціалізовані послуги для певного ринкового сегменту; *bed and breakfast* – ситуація, коли трейдер продає цінний папір в останній день минулого фінансового року і купує його назад наступного дня; *bells and whistles* – сленговий термін, що означає ряд особливих характеристик, що додаються до предмету інвестування, щоб привабити потенційних інвесторів; *organic growth* – розширення компанії та зростання її продажів завдяки внутрішнім ресурсам компанії; *poison pill* – стратегія правління компанії, щоб запобігти поглинанню компанії небажаними інвесторами.

Одним із чинників, що сприяють метафоризації фінансових термінів, є наявність лексем певної тематики у їхньому складі. Таким чином, спробуємо виділити декілька фінансових термінів:

Терміни, що містять лексеми на позначення кольору у назвах таких фінансових понять, наприклад: з лексемою white – white paper, white knight, white elephant, whitemail; з лексемою green – green investing, green staff, green light, greenfield site, greenmail, green audit, green-field project, green shoe, greenback, evergreen credit, evergreen fund; з лексемою blue – Big Blue, Blue Book, blue chip, blue month, blue-sky law, blue chip dividend, blue chip company; з лексемою red – Red Book, Red Clause, red herring, in the red; з лексемою black – in the black, black swan event, black box syndrome, black knight, Black Monday, black money, Black Wednesday; з лексемою yellow – yellow sheets, Yellow Book; з лексемою beige – beige book; з лексемою pink – pink form, pink sheets, Pink Book [4].

Ще одним джерелом метафоризації фінансових термінів є наявність

зоонімів у складі цих термінологічних словосполучень, наприклад: *tarantula trading, tiger economy, bear market, bull market, bulldog bond, bunny bond, bear position*. Ці поняття містять і зоонім, і фінансовий термін. Так, наявні в англійській мові і фінансові поняття, які містять наступні зооніми у своєму складі: *bear* – це інвестор, який вважає що ціни або ринок індивідуальних активів будуть іти на спад; *bull* – це інвестор, який вважає що ціни або ринок індивідуальних активів будуть зростати; *dove* – радник щодо економічних стратегій, де мова йде про кредити з низькими відсотками; *hawk, butterfly, three black crows, killer bee, lobster trap, shark repellent* [4].

Ще один цікавий пласт метафоризованих фінансових термінів, що містять назви релігійних понять міфічних істот, серед яких: *business angel, fallen angel, devil's advocate, safe heaven, unicorn* – компанія-стартап, яка отримала ринкову оцінку вартості в розмірі понад 1 млрд доларів США.

Є декілька термінів із лексемами – назвами частин житла, наприклад: *housing bubble* – надмірне підвищення цін на житло, що підштовхується великим попитом, необґрунтованим витрачанням коштів, що може призвести до колапсу індустрії; *ceiling* – найвища цінова межа на інвестиції; *floor* – найнижча цінова межа на інвестиції; *a discount window* – підрозділ у центральному банку у справах надання короткострокових кредитів комерційним банкам.

У наступних термінах ми теж спостерігаємо перенесення ознаки однієї діяльності на іншу за подібністю: *cherry picking* – процес обрання сфер для інвестицій та видів діяльності, спираючись на приклад інших інвесторів, що вважаються надійним; *kiting* – нелегальний метод отримання кредитів, використовуючи підробні чеки та інші фінансові документи; *money laundering* – нелегальне приховування походження грошей, що отримані з нелегальних джерел і перетворення їх на легітимний ресурс; *beauty parade* – презентація, яку дають невелика група інвестиційних менеджерів, де є можливість поставити їм запитання; *bottom*

fishing – це інвестування в активи бізнесу, чії акції втратили знасно свою вартість.

Як ми можемо зрозуміти з вищезазначених термінів, фінансова термінологія є дуже цікавою з лінгвістичної точки зору. Щодо перекладу метафоризованих фінансових термінів, до дуже рідко ми можемо їх перекладати дослівно, як у випадку з *money laundering* - відмивання грошей. Стратегія описового перекладу буде застосовуватись у переважній більшості випадків перекладу метафоризованих термінів зі сфери фінансів та інвестицій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудкова Н. М. (2021) Особливості перекладу англomовної фінансової термінології крізь призму метафоризації. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка* № 7 (345). 145-152.

2. Мукутиук, І. & Lesinska, О. (2019). English colour lexemes in J. K. Rowling's novels. *Advanced Education*, 12, 159-167. DOI: 10.20535/2410-8286.126501

3. Словник української мови [Електронний ресурс] Вилучено з: <http://sum.in.ua/s/metafora>. Дата звернення: 02.03.2023.

4. A Dictionary of Finance and Banking (4 ed.) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://surl.li/hnifx>. Дата звернення: 02.03.2023.